

๑๗.๖.๒

สภามณฑลนครศรีธรรมราช

สมเด็จพระพุทธเจ้า (โต)

วัดระฆังโฆสิตาราม ประพันธ์

กรมศึกษาธิการ

พิมพ์แจกในงานกุศลพระราชทาน

ณ วัดปากน้ำ ปากคลองภาษีเจริญ จังหวัดธนบุรี

พ.ศ. ๒๔๗๔

พิมพ์ที่โรงเรียนช่างพิมพ์ วัดสังเวช

บางลำพูบน พระนคร

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง (โต)

วัดระฆังโฆสิตาราม ประพินธ์

กรมศึกษาธิการ

พิมพ์แจกในงานกุศลพระราชทาน

ณ วัดปากน้ำ ปากคลองภาษีเจริญ จังหวัดธนบุรี

พ.ศ. ๒๔๗๘

พิมพ์ที่โรงเรียนช่างพิมพ์ วัดสังเวช

บางลำพูบน พระนคร

หนังสือสภานิติบัญญัติ
คดีนี้
คดีทรัพย์สินทางปัญญา
สมคมแห่งชาติ บอกไว้ว่าเป็นนิพนธ์ของสมเด็จพระพญา-
จารย์ (โต) วัดระฆังโฆสิตาราม ซึ่งเป็นสมเด็จพระ
ราชาคณะทรงเกียรติคุณ แพร่หลายใน หมู่ประชาชนทั่วไป
ท่านได้ถึงมรณภาพเสียในต้นรัชกาลที่ ๕ นี้เอง

หนังสือนี้แต่งเป็นกลอนสุภาพ สอนไม่ให้คน
พาลและยกตัวอย่างวิคิดโกงของคนพาลเกรต่าง ๆ นานา
ตามที่ปรากฏในยุคนั้น แต่ถ้อยคำสำนวนนั้น สันเกตว่า
ใช้ถ้อยคำสามัญอย่างทีพูดจากันทั่วไป แต่ในทางข้อ
บังคับบทกลอนนั้น ดูเหมือนจะไม่เอาใจใส่เท่าไรนัก
บางแห่งก็ขาดคำ บางแห่งก็ขาดสัมผัส เป็นค่นๆ ตลอดเล่ม
จนทำให้เจ้าหน้าที่บางท่านสงสัยว่าจะไม่ใช่สำนวนโวหาร
ของท่าน ทั้งนี้คงเพราะแรงความมุ่งหมายในการพิมพ์
หนังสือนี้ไว้ถวายแด่

๗

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) วัดระฆังนี้ ท่านมี
เกียรติคุณปรากฏแก่ประชาชนมากมาย แม่พระพิมพ์
ที่ท่านสร้างไว้ซึ่งเรียกกันว่า “พระสมเด็จพุฒาจารย์”
ราษฎรยังเอามาบูชาเป็นเครื่องรางกันโรคภัยไข้เจ็บ
ต่างๆ ใต้อยู่จนทุกวันนี้ และปรากฏว่า ท่านไม่ได้สั่งสม
ทรัพย์สมบัติเลยแม้แต่หนึ่ง แต่มีชนยิวอดทักท่านได้
สร้างไว้เป็นอนุสรณ์ของท่านที่ยังปรากฏอยู่บัดนี้ก็
หลายแห่ง เช่นตัวอย่างพระพุทธรูปใหญ่ทั่วทิศโยเมือง
อ่างทองและพระยืนทั่วทิศบางขุนพรหม (อินทรวีหาร) ที่
สร้างค้างไว้เป็นต้น

ส่วนเกียรติคุณของท่านนั้น ราษฎรเล่าลือกัน
ต่างๆ นานา หวังว่าผู้อ่านคงจะทราบอยู่บ้างแล้ว ซึ่ง
ถ้าจะรวมกล่าวย่อๆ ก็คือ ท่านไม่เอาใจใส่ในโลกธรรม
เลย ขอทักเกี่ยวกับหนังสือของคุณเจ้ากนไถ คือท่านไม่เอา
ใจใส่ในการศึกษานานๆ เลย ทั้งตัวอย่างที่เล่าลือกัน
ว่า ท่านไปเทศน์ที่บ้านท่านผู้มบวรทาศักดิ์ผู้หนึ่ง เมื่อ

ขึ้นบรรพมาสน์ให้ศีลแล้วก็ว่า “นโม” สามหน และ
 เทศน์ว่า “พายเถิกหนา พ่อพาย แม่พาย ตลากระ
 วาย สายบัวจะเนา” แล้วท่านก็ขอกุญ เล่ากันว่า มีผู้
 ท่อว่าท่านว่า ทำไมเทศน์สั้น ๆ เช่นนี้ ท่านตอบว่า
 “ท่านก็พอแล้ว ขอให้ประพาศให้ไค้ควมบริบูรณ์เถิก
 พ่อเอ๋ย”

เพราะฉะนั้น หนังสือนี้ อาจจะเป็นจดหมายที่ท่าน
 ขนทกไว้ เพื่อส่งสอนศิษย์ของท่านก็ได้ กล่าวคือคน
 อะไรไค้ก็เขียนลงไปจะได้สัมผัสกันบ้างไมไค้บ้าง แล้วแต่
 สะดวกของท่านมุ่งแต่จะสอนศิษย์เท่านั้น ไม่ต้งการ
 จะไค้รับชมทางกวลเลย

การพิมพ์หนังสือแจกเป็นพระลก แก่ท่านทั้งหลาย
 ในการกุศลทอดกฐินพระราชทานนี้ มีความมุ่งหมาย
 เพื่อส่งเสริมเกียรติคุณของท่านเจ้าของหนังสือนี้เป็น
 ข้อใหญ่ แต่หากเกรงไค้ว่า เมื่อท่านเขาไปอ่านเห็น
 ข้อขบขทกลอนคลาดเคลอนมากมายเช่นนี้ อาจจะทำ

๗

ให้เข้าใจเป็นทาง ประการ ลบล้าง เกียรติคุณ ของท่านก็ได้
จึงจำเป็นต้องอธิบายไว้ยืดยาวในต้น และคำอธิบาย
ก็ต้องการเพียงแข็งแรง ความมุ่งหมายในการพิมพ์หนังสือ
เท่านั้น ส่วนข้อเท็จจริงว่าหนังสือ สมเด็จพระปมาจารย์
(โต) ท่านแต่งจริงตามที่เขาบอกไว้หรือไม่นี้ ต้อง
แล้วแต่ท่านผู้อ่านจะวิจารณ์เอาเองอีกชั้นหนึ่ง และหวัง
ว่าหนังสือนี้จะส่งเสริม ความรู้ ความพอใจ แก่ผู้อ่านบ้าง
ตามควร

ในโอกาสนี้ กรมศึกษาธิการ ขอขอบใจท่าน
ทั้งหลาย บรรดาที่มิตรที่ธาพร้อมใจกันมาอนุโมทนาบุญ
คุณกันโดยทั่วหน้ากัน.

วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๙

กรมศึกษาธิการ

สุภาษิตสอนศิษย์

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) วัดระฆัง ประพันธ์

๑ จะกล่าวกลอนสอนสุทกหมุ่ศิษย์
จงฟังคำจำไ้ให้เป็นนิจ
อดสำหึกคิดข้ความไปตามกลอน
อันสัญญาคินกเลงมิใช่ชั่ว
แต่ล้วนตว้เล่นปลอกทงหลอกหลอน
ทนสขบปคไปไม่แน่นอน
ทำขอกยอินแยบคายเป็นหลายกล
ทำปราณทรกนหนกหนา
กล่าววาจาข้ขยอต่อประจบ
เรียกพ่อพ่อล่อให้หลงลม
แต่พอชมมนกชาจนสันตว
ที่ใครรวยก็เข้าช่วยเขาใจได้

ทำอาลัยตามสั่งแล้วขมหัว
 วาพอนมกเป็นพันตัว
 อนกาดวแล้วจะภพอ
 อย่าไปเล่นข้อนอนเลขนะเจ้า
 เล่นข้อนเราเถกก็ไม่มีฉ้อ
 วันพุงุ่นเชิญมาอย่ารอรอ
 จะคอยพอกว่าจะสิ้นเวลากาล
 ไม่เห็นไปก็จะให้คนมาชวนชัก
 พอเห็นพอกตรรกเข้าเชิญด้วยคำหวาน
 พอไปไหนจึงไม่มาเขียนชำนาน
 สักกระตานเถกนะพ่อย่ารอเลย
 ทำเข้าทนนหนไว้แต่พอเพลิน
 ถ้าเห็นเกินแล้วกบออกอกควเฉย
 ซาคินกเลงแล้วก็เหลืออย่าเซอเลย
 เป็นคนเคยพคจามารยายอ
 ลางคนซ้อถอว่าเป็นพวกเพื่อน

มั่นกลบเขื่อนเอาไปบาทเสยอ้อค้อ
 ทำหน้าจันตองจำระย้าพอ
 เพราะเซอพอหรือมิใช่อายเจก้อ
 ข้างวางโงลงโยงคดอพอเข้าข้อน
 เอาบผอนส่วให้ช่วยถ้อ
 แล้วแทงก่อนผอนส่งจันเต็มมือ
 ทำหาหรือว่าจะแทงก็ตามใจ
 เอาขเวาทเจ้าถอนนแทงเด็ก
 ถ้าวเกิดแล้วก็ตามอชฌาสัย
 ถงเสยเล่าก็ไม่เอาให้เจ้าไซ้
 อย่าตกใจเลยนะเจ้าจิงแทงลง
 ที่เสยเล่าก็ไม่เอาเหมือนปากว่า
 ที่ไคมาเล่าก็ให้ให้ใจหลง
 เห็นพอควรแล้วก็ชวนให้นั่งลง
 แล้วส่งให้เข้าทำงานเกินการ ฯ

๑ อักอย่างหน่งพงรุเป็นครวไ
 มนเทยวไปทงบ่อนคำบลยาน
 เหนผู้คิมทรพยทาการบายกราน
 เอาคาวหวานเข้าไปล่อแต่พองง
 ขอกตงบ่อนลงไคคิงโงนิก
 แล้วครองครกทระให้เจ้าบ้านหลง
 ทำพตราพาทไหิงวยงง
 เชิญให้ลงไปบ่อนแล้วผ่อนปรน
 ทำอบายแยบคายเป็นหลายท่า
 เหมือนทว่ามาแล้วแต่ข้างต้น
 ให้เจ้าบ้านเสียทรพยเงินอบจน
 กลบเป็นคนปลนปลอกทำชอกซอน ฯ

๑ ลางทักลงทนให้กินเหล้า
 แต่พอเมาจับตาพาเข้าบ่อน
 ว่าเล่นเสียให้สนกอย่าทักช้อน
 เองกำก่อนเถคินระชาระช่วยแรง

เจ้าคนเมมาเข้ากำทำตาเพื่อน
 กระจายเบยเลอนเขอนไปทุกแห่ง
 เจ้าคนใครองว่าท่านทบทอง
 ข้าจะแรงเองนะเจ้าจะตีใจ
 พอแจะออกบอกอว่าเขยนทาย
 ออย่าวุ่นวายเลยนะเพื่อนจงกำใหม่
 ท่านนายบ่อนไปรทก่อนจงรองไป
 ไม่เป็นไรเจ้าคนนมอนกิน
 เจ้าหิวเบยซอมค่างจนเกินตัว
 เจ้าตามวกเขารบเอาหมกสัน
 ช่วยกันส่วทบวชเสยด้วยลมสัน
 จนหมกสันข้าวของทองจำนำ
 ลางที่เล่าเล่นทรยสังกรวนต์สัง
 แลวตั้งวงเล่นเลยไปยงค้ำ
 เพลงเล่นเบยเสยทรพยบระยา
 เพราะไม่จำคำครูผู้สอนมา

หนึ่งแปะไปแปดเก้าในเก้าหนอ
 ช่างซอซอซอวงนทกหนา
 มนเขากนเสยทงวงอย่าสงกา
 แต่สองตานจะกทไหนดัน
 ทำพคกนเหมือนยงฉนวนคนซอ
 แต่ไม่มีทวงทคชยน
 ทงทำไฟลไวเมกเป็นสำคัญ
 ฐไม่ทันมันทำเสยกาเคียว ๆ

๒ ขงพวกฝนกินยาทำหน้าซอ
 ฝไม่องอเหมือนกบคนไม่รีเทยว
 ทำเดินเลาะเคาะไปแต่ผู้เคียว
 เหนทเปลยวแลวกนงซาเลองแล
 ถ้าเห็นเค็กเดินมาทำปราศรัย
 เห็นผู้ใหญ่นั่งไม่แยแ้
 ทำพคจางขงขยิบแล
 มานแนชาจะบอกทชองท

เอายานสั่งให้เห็นพอหอมหอม
 แล้วกล่าวกล่อมว่าจะลองก็มาน
 ่ไม่รู้รสคอกหรืออันเป็นของค
 ึ่งลองสักทีเถิดนะพ้อมเป็นไร
 ึ่งมันคงเพียรเวียนลอบมาหาบ่อย
 เอาของเล่นเล็กน้อยมาอ่อยให้
 ึ่งล่อให้เซื่องแล้วก็ชักให้คคใจ
 ึ่งเที่ยวคบไว้พอไต่กันเมื่อสนอก
 ึ่งเจ้าก็กรวักส่งไม่วายวัน
 ึ่งทิ้งผ่า่อนจอกขันมันไม่ลค
 ึ่งทิ้งพ้อมแม่พนอิงเงนทองหมค
 ึ่งด้วยมันอกเจ้าไม่ไต่อายใจน
 ึ่งมันรักเพอนยงกว่าพ้อมอายคคยา
 ึ่งถึงครบาก็ไม่เว้นทำเชญคัน
 ึ่งเห็นพอไต่แล้วไพลเอาบคคค
 ึ่งถางทชชนเจ้าไปสู่บที่เรอนเซ

ลางที่ซ่อนอาศัยในกฎเก่า
 เขานั่งชมนอนเขาอายุเจ้าเล่ห์
 ทำพคจางขยับไม้ซาเฮ
 แต่พอเย็นแล้วก็เร่อกเที่ยวราย
 ทำไปมาหาสู่คนนั้น
 พอได้ทีแล้วก็ลักเอาง่ายง่าย
 เทียวทขอมองไว้แล้วเวียนซ้าย
 คิคอบายหมายมุ่งจะเม่นเอา
 แต่พอค้ำเข้าไถ่น้ำใจมา
 ทงหตากี่สว่างอย่างนกเค้า
 เทียวเร่โลกผ่าผอนคนนอนเขา
 ทงบนเขาเร่อนแพพอแก่ทอง
 ทงกระตานผ่าผ่าชาวเรือ
 ทงห่อผ้าห่อเสื้อไม่เหลือหลอ
 ครนว่าหมตอกเงยนเห็นใครคอ
 นำตาลือเสียดท้องเอามือกุม

ให้ลงท้องเป็นบิตขี้ดไม่หาย
 เขายาฝนละลายพอชื่นชุ่ม
 แค่ออกคายเสียเช่นนกมิชุ่ม
 แต่หนุ่มหนุ่มมิได้ควรระวังการ ฯ

๓ ยังพวกเหล่ากัญชาทำหน้าที่
 ขปนเลอะอกแห้งมกอยากหวาน
 ทำตาปรือลอกนประสาพาล
 ไม่ทำการเทียวกินกัญชาเขื่อน
 เหวไฟคุ่นเข้าข้อชักคอโง่ง
 พอดตกเพดาระแล้วก็ส่งให้พวกเพื่อน
 ทำหน้าเงยเหมือนจะเสยเอาดวงเดือน
 ใครทำเหมือนแล้วก็ชมกันว่าดี
 บ้างออกจนควนไวมิใครปล่อย
 เรยกทองย้อยตงนำไปตามที
 เรยกสิงกรล่อแควนนกมิ
 ทำห้วงที่ส่ายหน้าท่ามังกร

ควันกัญชาเข้าคอหัวเราะแห่ง
 ทงเวรวแรงเล่ากหมคมือคนฮอน
 ทำตาเล็กชมเขาเหมือนหวานอน
 แลเห็นขอนกว่าคนชนหนีไป
 แลเห็นเชือกกว้างไม่รู้จัก
 ใครร้องทักก็โหล้วไม่อยู่ได้
 เห็นมือชเล่างเห็นออกไปไกล
 ให้ทักใจเหมือนต้งจ่อเข้าตรงตา ฯ

๑๑ ยังพวกโจรใจคอฮวคมือค
 เทยวลอยลลคชงวงเอาผ้า
 เห็นทีเปลยวเทยวคอยคนเดินมา
 เห็นชอยท่าแล้วกชงวงหนีไป
 ลางทีเห็นเทกนอยใส่ขนยก
 ทำเดินเคียงเข้าไปชกเอาจนได้
 ลางทีทำพคผลล่อเอาไป
 คักกำไลคินมีแล้วปล่อยมา ฯ

๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
๑) ยิงพวกหนึ่งชดชทาสดอหลอก

มันปล้นปลอกดวงเอาเป็นหลายท่า
เห็นพระสงฆ์บิณฑบาตท่านเดินมา
ทำมารยาเข้านิมนตร์เหมือนคนค
ว่าคงขายจะถวายซึ่งข้าวสงฆ์
นิมนตร์คุณเดินตรงขึ้นเรือน
รับบาตรได้ไฟลัดไปทันที
พระสงฆ์ขึ้นเรือนแล้วนั่งลง
เจ้าเรือนรู้ให้รีบไปตามหา
ว่าใครมาแต่ไหนมาดวงสงฆ์
๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ชายชดชดดวงเอาตรงตรง
มันจะลงนรกตกเวจ ๆ

๑) คนหนึ่งเล่าเอาหมากไล่จอกมา
กล่าวมารยาว่าคิดนตกเวจ
จะขอคนนิมนตร์พนอปรีย
ยังสองทักสันจงไรไป

ไทหัววกแล้วเจ้าคุณเอาขลุ่ยเด็ก
 เหมือนตั้งไปรทให้เกิดเอาชาติใหม่
 จะขอยืมเอาขลุ่ยเจ้าคุณไป
 ไทตักนำมาให้ท่านามนตร์
 พระพาสั่งบาศกรให้ทันที
 ขดเคียวใจมกหนไม่เห็นหน
 อ้ายเจ้าเล่ห์ลลวงเป็นหลายกล
 แต่ลวนคนคอฝนกินสุรา ฯ

๑ อ้ายคนหนึ่งนั่งหน้าศาลาน้ำ

เห็นเขาทำทอกกล้วยอยู่ฉ่ำฉ่ำ
 คึกไต่การแล้วก็กล่าวเป็นมารยา
 ว่าไต่กินเขาน้ำสงสัย
 กระทะทอกกล้วยตงตงท่านทำ
 อ้ายเจ้ากรรมมันลกเขาไปได้
 นางแม่ค้าร้องว่าทำอย่างไร
 มันบอกไปว่าจะทำให้ท่านทุ

ส่งพายมาให้เด็กข้าระที่
นางเจ้ากรรมสงสยใจใคร
หียบพายส่งจงใจจะใคร
มันคอนหาหายไปทันที ๆ

๑ อ้ายเด็กหนึ่งเที่ยวเดินตามตะพาน
ทำอาการร้องไห้ขลุ่ยอ้อ
พระไปสร้งนำคิยวราณี
ว่าอ้ายน้อยที่ไหนร้องไห้มา
มันบอกพ่อเข้ามาบังกอก
เขาชวนบอกว่าจะพามาหา
ฉันไม่รู้ได้ห้กลคนมารยา
ลงเรือมากับเขาไม่เข้าใจ
พระชคนมีจิตตคคตสงสาร
มาน้หลานกูจะคิกช่วยแก้ไข
จะไปหรือจะฝากเขาขึ้นไป
แต่จันใจคัวยังไม่ม้เรือ

เองอยู่กับก่อนเกิดนระหลาน
 จะเดินสาร ที่ไหนเขาจะเซอ
 คย่สักสามส่วนพอได้เรือ
 ก็นข้าวเกลือเสียให้อมอย่าตกใจ
 ข้ายลกเจ้ามารยาทำหน้าที่เศร้า
 ก็นข้าวเหมือนจะกลืนลงไม่ได้
 ชัดปนปลอมว่าเองอย่าเสียใจ
 ก็นเข้าไปให้อ้อมเกิดหลานชาย
 ครนรุ่งเช้าก็เข้าไปเฝ้าทนาย
 อ้ายมารยามันก็กวาดเอาง่ายง่าย
 ครนกลับมาเรียกหาเห็นผ้าห้าย
 ทนรายแล้วสโรอ้ายเจ้ากต ๑

๑ อ้ายคนหนึ่งตวัดเห็นสีกา
 ถอพานหมากขนมาเข้าตามัน
 ทำอย่างสกกระสารเข้าปลอมผล
 เข้าปนอยู่กับเขาที่เขาเมา

สักาส่งเกตุซให้ยระเคน
 แล้วพาเณรกลับคนมาคืนท่า
 มันท่าก็ติดตามเขาลงมา
 พอกลับตาแล้วก็กลับเข้าไปใหม่
 ว่าท่านใช้ให้เอาพานลงไปด้วย
 เจ้าคุณช่วยไปรุดถ่ายส่งมาให้
 พอได้พานแล้วก็ลงบันไดไป
 อายจรงไรเช่นนกพิพาน ฯ

๑๐ อีกคนหนึ่งเป็นหญิงช้วน
 ช่างพดจาแปรผันเชิงชดอ
 ทงหน้าค่าเล่าก็เพราะเส่นาะพอ
 ทำไปรออยู่ที่ร้านย่านผู้ตี
 ว่าดิฉันจะเอาของมากราบเท้าท่าน
 แต่โต๊ะพานไม้ไต่มนำขลิ
 จะไต่โต๊ะที่ไหนใส่มาก
 เอนกที่เถิกนะแม่ช่วยแก้ไข

นางหนึ่งนั่งอยู่ที่ร้านคิดว่าจริง
 ให้คนวิ่งไปเอาโต๊ะมาส่งให้
 ถามว่าท่านจะเอาสักกใบ
 จึงบอกไปเถิดนะเจ้าของเรามี
 อมารยาว่าคะคุณหนึ่งพอ
 อ้อใช่เต่าเล่าหนอไม่มีที่
 ถ้าได้พานอีกสักใบเห็นจะดี
 แม่มคนนไปด้วยฉันช่วยกันมา
 นางผู้ใหญ่ใช้กลฉ้อไปเอาพาน
 มาส่งให้ที่ร้านแล้วจึงว่า
 เองไปก็ช่วยช่วยท่านชนเอามา
 อมารยามนกันเห็นจะเหลือมือ
 จึงยมเอากะจากเจ้าของร้าน
 ใใส่โต๊ะพานพาช้อ
 อล่าวว่ามาชาจะช่วยถ้อ
 จะช่วยหรือเอาพานนแนไป

ครนมาถงทำนาคะพานมอญ
 ว่าหยุก่อนคอยเรือประเคียวใจ
 อลาววางพานสังเขยให้
 ว่าเจ้าไปซอหมากเขามากิน
 อลาวซอซอหมากมีทนมา
 อมารยามันกักเอาไปสิ้น
 อเจ้ากรรมทำกตเทียวหากิน
 มนัสตสันชอคคชปคคน ฯ

๑๐ คนหนึ่งตอเรือพนธามราคา
 แล้วว่าข้าจะพาชนไปชน
 เอนกด้วยช่วยแจวไปบ้านชน
 ใหนักชนแล้วจึงคิดราคากัน
 ครนลงทจอตทำเคนชนไป
 ถามว่าท่านไปไหนเจ้าคุณฉน
 เขาพนมีกรายเท้าสีกสองพัน
 พ่อคนนั้นช่วยไปเรียนท่านสีกท

ที่จริงใจมันก็รู้ว่าไปวัง
 แต่แกลังกล้าวยังก็ไปตามที
 เจ้าลูกชายก็วิ่งไปทันที
 ว่าเมื่ออีกเขาจะมาหาเจ้าคุณ
 ท่านผู้หญิงร้องว่ามาทำไม
 เขาเอาปืนมาให้ต้องพันกัน
 อีเด็กเด็กคนไรอยู่ใต้ถุน
 ขยำเล่นวุ่นลงไปขอกเขาขึ้นมา
 เจ้าคนลวงไฟก็กักขังไป
 คำนับไหวแล้วหมอบลงตรงหน้า
 ว่าดิฉันเป็นบ่าวของคุณมา
 ก็ตั้งหน้าทำมาหากินไป
 กว่าสามชนแฉลบเจ้าประคุณ
 ฟังไขขมคุณพ่อพอหาได้
 ดิฉันค่อยคลายจนสบายใจ
 เอาปืนรอนมาให้ต้องพัน

ยิงข้าวของอยู่ที่เรือตรงนข้าม
 จะเอามากก็ไม่งามในใจฉัน
 ให้ฉันพ้นไปพลางจะตัววัน
 ทว่าฉันจะไปเอาข้าวของมา
 ขอยืมโต๊ะโตกพานสักห้าใบ
 จะเอาไปใส่ของพองามหน้า
 ท่านผู้หญิงก็ให้คนขนลงมา
 มนกลาจากเรือนลงมาเรือ
 ร้องว่าให้เขาขนขึ้นไปก่อน
 พี่ร่อนนกระไรคุ้มใหญ่เหลือ
 ขาข้ามไปเอาขอเกี้ยวเรือ
 เห็นจะเหลือโต๊ะพานที่เอามา
 ลงเรือน้อยข้ามตรงไปคนย้หาย
 ตะวันย้ายแล้วก่อกันหนักหนา
 ทงเจ้าพนักจะเอาชงราคา
 ทงเจ้าคุณก็ออกมาจากในวัง

ท่านผู้หญิงเสียใจทำหน้า
 ว่าอายคนที่ไหนอายชอง
 ช่างมาหลอกสกดศกปกคังคัง
 ใครรู้งว่ามีอยู่ค่ายใด
 จะเสียเงินสักเท่าไรก็เสียไป
 ช่วยเอาตัวมาให้ก็เลิกหวา
 กจะเขยหนีให้ระยำเหลือแต่ตา
 เอนกข้าช่วยตามคตามจน
 ทงพวกเหล่าข่าวไพร่ก็อุ่นวาย
 ม่นนำขายนกระไรทกเส้นขน
 ทงเสียโตะเสียหน้ามารยาคน
 อ้ายเจ้ากลเจ้ากรรมมันทำดี ๆ

๑๒ อายคนหงทาทมศรทธา

พงคันทารองตามไปตามที
 ว่าอิฐใหญ่ไค้ขนาดชนะนิตน
 เผาสูกค้อยู่หรือจะชอเขา

ถนนข้าสร้างไว้ฟากข้างโน้น
 วัดประโคนหลังแพนั้นแน่เจ้า
 ทำบุญด้วยกันเถิดพี่น้องเรา
 เจ้าจะเอาราคาข้าเท่าไร

มอญบอกราคาพอสมควร
 ทำกระบวนว่าพออชฌาสัย
 ทำบุญด้วยกันข้างเถิดเป็นไร
 แต่พอให้พระสงฆ์เดินสบาย
 ต่อราคากันแล้วก็ลงเรือ
 เจ้ามอญเช็ดรอยเรื่อรีบไปง่ายง่าย
 ครั้นถึงใกล้ท่าวัดที่แพราย
 กล่าวอวยขอกมอญเข้าจอกเรือ
 ชื่นชอผว่าท่านจะทำบุญ
 เจ้าประคุณนี้กระไรศรัทธาเหลือ
 แต่ว่าท่านจะใคร่ทให้รับ
 ขอยมเรือไปหน่อยประเดี้ยวใจ

จะใคร่ให้ท่านคตังสองอย่าง
 จะเอาหน้าหรือขางห้ารูไม่
 เวื่ออิฐคนนั้นแนไม่เ็นไร
 คนจะไปคตังจะกลับมา
 ชาวแพช้อสังเกตุว่าจริงจริง
 จึงเรียกอผู้หญิงให้หีบผ้า
 แล้วใช้ให้ไปพายเอาเรือมา
 ก็บอกว่าเอาเรือคนแนไป
 เจ้าคนร้ายลงเรือเดียวหลังแพ
 เห็นล้นแลแล้วก็พายขยมิใหญ่
 ข้างชาวแพคอยคอยเห็นช้ำไป
 ก็ตกใจได้คคคนทนท
 ถามเรืออิฐว่าคนแนเขาไปไหน
 เขาชนไปบนเมือกน
 ช้ำเห็นอยนงฝนหลังอยู่ข้างน
 ไม่รู้ทว่าไปข้างไหนเลย

ข้า^{๒๑}นกว่าเจ้ามอญ^{๒๒}รู้จัก^{๒๓}กัน
 คิดไม่^{๒๔}ทัน^{๒๕}จึง^{๒๖}ให้^{๒๗}ไป^{๒๘}เฉย^{๒๙}เฉย
 จะ^{๓๐}ทำ^{๓๑}อะไร^{๓๒}เล่า^{๓๓}เจ้ามอญ^{๓๔}เอ๋ย
 มัน^{๓๕}หนี^{๓๖}เลย^{๓๗}ไป^{๓๘}แล้ว^{๓๙}ออก^{๔๐}เรา
 เจ้ามอญ^{๔๑}ดอย^{๔๒}เรือ^{๔๓}ออก^{๔๔}โคลง^{๔๕}เคลง
 ชาว^{๔๖}แพ^{๔๗}ว่า^{๔๘}เอง^{๔๙}จะ^{๕๐}ไป^{๕๑}ไหน^{๕๒}เล่า
 เจ้า^{๕๓}ว่า^{๕๔}ทำไม^{๕๕}กับ^{๕๖}เรือ^{๕๗}เรา
 ใคร^{๕๘}ไป^{๕๙}เอา^{๖๐}อะไร^{๖๑}ของ^{๖๒}ท่าน^{๖๓}มา ๖

๗๑ เจ้า^{๗๒}คน^{๗๓}หนึ่ง^{๗๔}ทำ^{๗๕}ดี^{๗๖}เป็น^{๗๗}ทนาย
 ได้^{๗๘}กั^{๗๙}ง^{๘๐}หวง^{๘๑}ง^{๘๒}ทนาย^{๘๓}พาย^{๘๔}เรือ^{๘๕}ชา
 เข้า^{๘๖}แพ^{๘๗}แขก^{๘๘}ถอ^{๘๙}ถง^{๙๐}เขา^{๙๑}พต^{๙๒}จา
 ว่า^{๙๓}แม่^{๙๔}ชา^{๙๕}ผาค^{๙๖}ิม^{๙๗}มา^{๙๘}ต
 ว่า^{๙๙}คุณ^{๑๐๐}ตา^{๑๐๑}บ้าน^{๑๐๒}โน้น^{๑๐๓}ท่าน^{๑๐๔}ไซ^{๑๐๕}มา
 ให้^{๑๐๖}ซอ^{๑๐๗}ผา^{๑๐๘}เนอ^{๑๐๙}ค^{๑๑๐}ส^{๑๑๑}ก^{๑๑๒}ล^{๑๑๓}ล^{๑๑๔}ค^{๑๑๕}
 ทำ^{๑๑๖}แล^{๑๑๗}แล^{๑๑๘}แก่^{๑๑๙}ถง^{๑๒๐}น^{๑๒๑}บ^{๑๒๒}เงิน^{๑๒๓}ต
 ให้^{๑๒๔}พอ^{๑๒๕}ร^{๑๒๖}ก^{๑๒๗}ร^{๑๒๘}ท^{๑๒๙}เขา^{๑๓๐}เสีย^{๑๓๑}ใหม่^{๑๓๒}

ทำพดจาวาผ่านคันทนทหน้า
 แต่คุณตาท่านยังหาเห็นไม่
 ราคาผ้าของท่านสักเท่าไร
 ข้าไปบอกแล้วจะกลับมา
 นางสาวแพว่าผ้าชิ้นนี้
 ไม่มีที่ไหนดอกนะท่านชา
 จะซื้อหาหรือจะบอกซึ่งราคา
 นางแม่ค้าผ่านต่อหัวรอกัน
 แต่พอลงราคาว่าจะซื้อ
 แล้วกลับถอดเงินที่ขยบ
 ขยบควลงเวือควบเร็วพลน
 ถ้าคิดจะไปแล้วจะกลับมา
 พายไปหน่อยหนึ่งพอกลับก็กลับคืน
 เขาองใส่ลูกขี้นมาวางว่า
 เอานไ่วเถคนะแม่เอาผ้ามา
 จะไปให้คุดตาคูให้เต็มใจ

นางสาวแพ่งฟ้าให้ส่น
 มั่นก็คนไปหายหาเห็นไม่
 คอยแลแลแกถึงคข้างใน
 ก็ตกใจว่ากันเสียกล
 ซอหนกมกเสียด้วยคนคค
 มั่นช่างปคนกระไรอ้ายหน้าชน
 อ้ายชาติซาช่างมาทางสามคน
 แคละล่วนทำที่ผิดมา ฯ

๑ อ้ายคนหนงยกยายอบายกล
 เห็นสองคนชาวเหนือเินมาหนา
 เข้าพคผลล่อลวงเบ็นมารยา
 ว่าท่านมาแต่ไหนทงสองนาย
 เจ้าสองคนบอกว่ามาแต่เหนือ
 มั่นก็ตามถึงเรือและของชาย
 แล้วก็พคต่างต่างตามแยบคาย
 กล่าวยอบายให้ส่นทเบ็นมิตรกัน

ว่าข้าเคยขึ้นไปอยู่อัครา
 เทยวคำชายสินค้าอยู่ที่นั่น
 ก็ขอฝากไม้ตรีเป็นเพื่อนกัน
 ไม่ช้าพลนจะขึ้นไปเยี่ยมเยือน
 ทำบ้านชนลงที่ตรงไหน
 ข้าจะไปตามหาจะเลือนเยือน
 อยากจะใคร่รู้แห่งตำแหน่งเรือน
 สักสองเดือนเพื่อนเราจะพบกัน
 พอถึงร้านต้นตะพานวัดสระเกศ
 ก็ก่อเหตุเกิดโง่งงขึ้นที่นั่น
 จึงว่าเพื่อนหยดก่อนอย่าช้าพลน
 เราชวนกันกินขนมให้สบาย
 ข้าส่งเงินเขาถอดคีมออกมา
 กินน่ายาเถ็ดหรือชงอ่ายง่าย
 จึงพากันเข้านางทั้งสามนาย
 ว่าแม่ยายฉันจะชื้อขนมเงิน

ท่านจะขอทำไร่นาข้าพ่อ
 ฉันจะชอกกว่าจะพอกนทงสน
 ทงสามนายก็แกชยายชนมกิน
 อายแสนลนมนกแลคตตะวัน
 ว่าเวลากัพอควรจวนจะเพล
 ออชคันของเจ้าเดรวอยู่ทนน
 จะเอาไปถวายให้ท่านฉัน
 เห็นจะทนคอกกระมังท่านยายชา
 คตะวันที่จะทูนอยู่คอกพ่อ
 เจ้าจะเอากหือจงบอกชา
 สกเพลงหงเถตนะเมื่อย่าให้ชา
 หยิบไต่มาไล่ไปเห็นจะกั
 ยายศรทธาพาชอคิดไม่ทน
 จึงเรียกกันว่าเอาไต่ออกมาน
 ช่วยจุกแจงแต่งไล่ให้เขาที่
 เห็นพอแล้วกส่งให้ทนต์

เจ้าตัวก็ได้โตะก็ออกมา
 ก็บอกว่ากูก็ไม่ใกล้ไกล
 ถวายแล้วก็กลับมายังใจ
 เจ้าก็ไปพลางเถิกนะเพื่อนเรา
 ว่าพลางทางก็แลศครวัน
 เอ๊ะไม่ทันคอกกรรมงั้นพ่อเจ้า
 จึงยกโตะเดินเตาะมาเยาะเย้า
 ก็ข้ามเข้าในวัดลัดแล้งไป
 เจ้าชาวเหนือเขยควาทองสองคน
 ไม่รู้แห่งรู้หนว่าไปไหน
 กินแล้วนั่งแลแลเห็นนานไป
 ก็สนใจว่าข้าจะขอลา
 ยายก็ว่าเจ้านจะไปไหน
 ข้าจะไปฟากข้างโน้นริมป่าช้า
 จะไปไหนเพื่อนกันยังไม่มา
 หยกอยู่ทำกันก่อนอย่าเพิ่งไป

๗ไม่รู้จัก^๕รู้^๕จน^๕แม่^๕เถา^๕
 ๗ข้า^๕เจ้า^๕ชาว^๕เหนือ^๕ไม่^๕รู้^๕ใ^๕ไ^๕
 ๗ไม่รู้^๕จัก^๕แห่ง^๕หน^๕คำ^๕บ^๕ล^๕ใ^๕ค^๕
 ส^๕ย^๕ใ^๕ค^๕ใ^๕จ^๕ริง^๕เจ^๕ย^๕ว^๕ท^๕ใ^๕ค^๕เ^๕ย^๕ว^๕ข^๕้า^๕
 ข^๕้า^๕จะ^๕เ^๕า^๕ส^๕ย^๕ใ^๕ค^๕ใ^๕จ^๕ว^๕ง^๕ใ^๕ค^๕
 ๗ไป^๕เ^๕า^๕ใ^๕ค^๕ใ^๕จ^๕ว^๕มา^๕ใ^๕ห^๕เ^๕ย^๕ใ^๕ค^๕เ^๕ก^๕ข^๕า^๕
 เ^๕ว^๕า^๕จะ^๕บ^๕อ^๕ก^๕ว^๕ริง^๕ว^๕ริง^๕ข^๕ง^๕ว^๕า^๕ค^๕า^๕
 ข^๕้า^๕ซ^๕อ^๕มา^๕ส^๕ย^๕ช^๕า^๕ท^๕ข^๕น^๕า^๕ค^๕ใ^๕ห^๕ญ^๕
 ๗เจ้า^๕ชาว^๕เหนือ^๕เ^๕ล^๕อ^๕ค^๕ค^๕ท^๕ง^๕เ^๕ล^๕อ^๕ค^๕แ^๕น^๕
 ๗ท^๕ว^๕ย^๕เ^๕ย^๕ท^๕ค^๕น^๕แ^๕ก^๕น^๕ท^๕เ^๕ม^๕อ^๕ง^๕ใ^๕ค^๕
 ๗ไป^๕เ^๕า^๕เ^๕น^๕มา^๕ใ^๕ห^๕เ^๕ย^๕ใ^๕ค^๕เ^๕ก^๕ข^๕ว^๕า^๕
 ส^๕ว^๕น^๕เ^๕พ^๕อ^๕น^๕ใ^๕ค^๕ใ^๕จ^๕เ^๕น^๕มา^๕ท^๕น^๕ท^๕
 ๗ว^๕า^๕ท^๕น^๕ห^๕ล^๕ง^๕ใ^๕ห^๕น^๕ก^๕ห^๕น^๕า^๕
 ๗น^๕ค^๕ะ^๕เ^๕ม^๕เ^๕ถ^๕า^๕เ^๕า^๕เ^๕น^๕ค^๕ร^๕า^๕
 ๗แต่^๕เ^๕ก^๕เ^๕ก^๕เ^๕ม^๕า^๕ใ^๕ค^๕เ^๕ย^๕เ^๕น^๕เ^๕ย^๕เ^๕น^๕ค^๕น^๕ ๗

๑ ชายคนหนึ่งกินผืนสั้นกระบอก

มันก็คิดเที่ยวหาอยู่เสื่ออกสน
 ได้กระท่อผ้าขาวเห็นชอบกล
 ก็ขำคนเขาขายสัพพายมา
 พบเรือพระจอกจวนจะใกล้ไป
 ก็นั่งไหว้ไปตามที่ริมท่า
 ถามถึงที่จะไปพึ่งพามา
 แล้วบอกว่าจะเดินสารเจ้าคุณไป
 เขากระท่อแอบวางข้างประทน
 ว่าเป็นขลุ่ยของกิลันเดินสารได้
 เจ้าคุณแรนจะไปเวลาไร
 คุณก็ใจเหมือนไต่ลมณามา
 การงานนี้กระไรสติใจเหลือ
 จนสั้นขาวสั้นเกลือกเจ้าคุณขา
 เงินฉันสามสี่บาทเอาตีคมา
 จะซื้อผ้าไปฝากเจ้าลูกชาย

นายเวียงเอกคำอู้คึกคัก
 กพอหมกสนกนทงซอจาย
 ยมบรจยสภยาทซอผลาย
 เขาไปฝากลกชายพอนใจ
 พอไ้เงินม่นกลามาทนต์
 ว่ารานทตรงนหาชำไม่
 ส่วนพระสงฆ์ค้อยคอยเห็นชำไป
 กว่านอย่างไรมันไม่มา
 ซักกระทอมาคไม่มค
 แต่ลวนผาของผทป่าชำ
 ซ้ายซอเอากระทอบคตา
 กคิตว่าคนคมาเขาเคอน ๆ
 ๐๖ ซ้ายคนหนงซอต่อประสม
 ซ่างแต่่งลมนกระไรไม่มเหมือน
 เคนตรงชนกฏไม่เสเชอน
 คเหมือนคนอย่างคันทเคยมา

คลานเข้าไปกราบลงให้ศิษย์
 ทำสนิทแยมยมแล้วจึงว่า
 เจ้าคุณแปลกคนหรือคนขอม
 แต่บวชได้มาหาสองสามที
 คนชนไปอยู่เหนือนานหนักหนา
 พงลงมาข้างกอกเมื่อคราว
 คิดถึงเจ้าคุณน้เดิมที
 พอลงนคนกตรงมา
 ขาราลกไม่ได้เลยนะเจ้า
 ลูกศิษย์เราสิมากเป็นหลายหน้า
 ตกลงไคนาผงขผงมา
 แต่ที่ว่าโตะพานนั้นไม่มี
 จะขอมเอาโตะไนน์ไป
 พ่อเฒ่าใหญ่หีบขนนนมาน
 พ่อลงไปควยกนกขนนที
 เวอจอกที่สะพานไม้ใกล้ไกล

ครนลงมาถึงตนตนะพาน
 ก็บอกว่าคิดนพงค์ใด
 ยายหรือใครมาเป็นไหนไหน
 จะเอาไปสักคัลมก็จะดี
 พ่อแฉกรไปรักไปเอาคัลมมา
 ตรงชนนให้เอาไว้น
 เจ้าแฉกรใหญ่ส่งชนให้คนที่
 กวางรีบไปกวางปล้น
 หมายถึงว่าจะไปขอรูเห็นอ
 ก็หลงเชื่ออายคนขยนิ
 มันก็โดนไปเสียด้วยเร็วพลัน
 ที่หลงนแฉกรใหญ่ก็ลงมา
 เทียวไถถามตามเรือกไม่เห็น
 เชะทำเชญกแล้วไอชชา
 ก็รู้ว่ารายเทียวคนทงวควา
 เจ้าชองโตะเขามา ก็บอกปล้น

วันน^๒เค^๒พ^๒อ^๒าย^๒ช^๒ชา^๒

มัน^๒ช่าง^๒โ^๒น^๒เ^๒้า^๒ค^๒ณ^๒น^๒ช^๒น^๒ช^๒น^๒

ท^๒ง^๒ณ^๒ร^๒ค^๒อ^๒ย^๒บ^๒ท^๒ร^๒ใ^๒จ^๒ค^๒ร^๒น^๒

ช^๒ว^๒ย^๒ช^๒น^๒ช^๒น^๒ล^๒ง^๒ใ^๒ห^๒อ^๒าย^๒ค^๒อ^๒ค^๒ย^๒

ท^๒่าน^๒ผู้^๒ใ^๒ห^๒ญ^๒ก็^๒ว^๒่า^๒อ^๒อ^๒ย^๒่า^๒ว^๒ุ่น^๒ว^๒าย^๒

มัน^๒น^๒่า^๒อ^๒าย^๒เ^๒้า^๒จ^๒ริง^๒ช^๒ระ^๒ส^๒ก^๒เ^๒ย^๒

เ^๒้า^๒เ^๒ว^๒่า^๒ไ^๒ย^๒นี้^๒ช^๒่าง^๒โ^๒ล^๒ก^๒ระ^๒ว^๒เ^๒ย^๒

เ^๒เหมือน^๒ไ^๒่^๒เ^๒ค^๒ย^๒พ^๒ย^๒ค^๒น^๒ท^๒้า^๒ก^๒ล^๒ย^๒อ^๒

น^๒ึก^๒ว^๒่า^๒เร^๒า^๒ท^๒ำ^๒ย^๒ญ^๒เ^๒ก^๒ิ^๒ช^๒ระ^๒ส^๒ก^๒

อ^๒้าย^๒โ^๒ก^๒ห^๒ก^๒มัน^๒ช^๒่าง^๒ค^๒ิ^๒ท^๒มา^๒ช^๒ฉ^๒อ^๒

ถ^๒้า^๒ค^๒า^๒ม^๒ค^๒ว^๒มา^๒ไ^๒่^๒จะ^๒ใ^๒้^๒พ^๒อ^๒

จะ^๒ค^๒ด^๒ง^๒อ^๒เ^๒ล^๒ย^๒ใ^๒ห^๒ล^๒อ^๒ฝ^๒ม^๒อ^๒เร^๒า^๒ ๗

๑๖ อ^๒้าย^๒ค^๒น^๒ห^๒น^๒ง^๒ค^๒ิ^๒ค^๒ค^๒ก^๒ก^๒ย^๒พระ

เ^๒ท^๒ย^๒ว^๒เ^๒ระ^๒เ^๒ระ^๒ก^๒ำ^๒เ^๒น^๒ช^๒ย^๒ย^๒เ^๒ย^๒่า^๒

เ^๒เ^๒น^๒ก^๒ฎ^๒เ^๒ก^๒น^๒อ^๒ย^๒น^๒ง^๒ช^๒ม^๒เ^๒า^๒

จ^๒ึง^๒ท^๒ร^๒ง^๒เ^๒้า^๒ไ^๒ย^๒ไ^๒ก^๒ล^๒ก^๒ใ^๒ห^๒ก^๒

แล้วถามว่าเจ้าคุณไปข้างไหน
 จะเอาเงินมาให้พ่อหนู
 เจ้าเคັกนั๊ยว่าคุณเจ้าท่านไม่อยู่
 ช่วยเอนคไปนิมนตร์ท่านมาที่
 นิมนตร์บั้งสัถกั๊วไซ้ชานาน
 ไม่ว่างการฟังได้มาในวัน
 ไปเลิกหน้าข้าจะช่วยกัฏ
 ข้าอยู่นแล้วที่ไหนใครจะมา
 เจ้าเคັกนั๊ยไซ้ใจว่าจริงจริง
 ก็ลวงไปบอกเหมือนคำว้า
 อายเจ้าลกขณคนเอาผาตรา
 พระก็มาถยบนโตโกลัฏ
 มนกลองจากบนโตกัวยเร็วพลัน
 พระถลนเขาจะจับมนวงหน
 พระฉวยอิฐคิกตามร้องจับที่
 เขากั๊วเขาไปรัศมิกั๊ว

พระผูก^๕กร^๕ตม^๕ค^๕เม^๕ย^๕น^๕ค^๕ล^๕อ^๕ค^๕ห^๕ล^๕ง^๕
 ท^๕ง^๕ข^๕า^๕แ^๕ชน^๕ก^๕ไ^๕ม^๕ย^๕ง^๕ค^๕ล^๕อ^๕ค^๕ห^๕ว^๕
 ห^๕น^๕ง^๕ถ^๕ล^๕ก^๕ฟ^๕ก^๕ซ^๕า^๕ไ^๕ป^๕ท^๕ง^๕ค^๕ว^๕
 อ^๕าย^๕น^๕ม^๕ว^๕ข^๕าง^๕จะ^๕เก^๕ย^๕จ^๕ง^๕เจ^๕บ^๕พ^๕อ^๕
 ค^๕ร^๕ง^๕ห^๕น^๕ง^๕พ^๕ร^๕จ^๕ำ^๕ว^๕ก^๕ล^๕ง^๕ค^๕อ^๕ย^๕
 ม^๕น^๕ก^๕จ^๕ุ^๕ษ^๕ไ^๕ป^๕ห^๕า^๕พ^๕ค^๕จ^๕าย^๕อ^๕
 ท^๕า^๕ท^๕ค^๕ษ^๕ย^๕ส^๕น^๕ท^๕ส^๕น^๕ม^๕พ^๕อ^๕
 แ^๕ล^๕ว^๕ท^๕ำ^๕ร^๕อ^๕ท^๕จะ^๕ค^๕ล^๕า^๕น^๕เ^๕ำ^๕ห^๕า^๕ค^๕ร^๕
 ช^๕ว^๕น^๕เ^๕ำ^๕ห^๕อ^๕ง^๕น^๕อ^๕น^๕เ^๕ล^๕น^๕แ^๕ล^๕เ^๕ห^๕น^๕ฝ^๕ำ^๕
 แ^๕ล^๕ว^๕ห^๕ล^๕ย^๕ค^๕า^๕ท^๕ำ^๕น^๕ง^๕ห^๕าย^๕ใ^๕ห^๕ี^๕
 เจ^๕ำ^๕เ^๕ก^๕ก^๕ค^๕ว^๕า^๕ค^๕ษ^๕ย^๕ส^๕น^๕ท^๕ค^๕ร^๕
 ก^๕็^๕อ^๕อ^๕ก^๕อ^๕ย^๕น^๕อ^๕ก^๕ซ^๕า^๕น^๕ส^๕ำ^๕ร^๕า^๕ญ^๕ใ^๕
 ม^๕น^๕ล^๕ก^๕ฝ^๕ำ^๕ค^๕า^๕ค^๕เ^๕ว^๕เ^๕ำ^๕ร^๕เ^๕ว^๕พ^๕ล^๕น^๕
 เ^๕อ^๕ฝ^๕ำ^๕พ^๕น^๕ฝ^๕ก^๕แ^๕ผล^๕แ^๕ก^๕ส^๕ง^๕ส^๕ย^๕
 แ^๕ล^๕ว^๕อ^๕อ^๕ก^๕ม^๕ำ^๕ร^๕อ^๕ง^๕ว^๕ำ^๕จะ^๕ล^๕ำ^๕ไ^๕
 เ^๕ว^๕ล^๕ำ^๕ไ^๕ห^๕น^๕ท^๕ำ^๕น^๕จะ^๕ค^๕ิน^๕ม^๕ำ

ลงกฎ^๑ร^๑บ^๑ร^๑ค^๑ไม่^๑ร^๑ว^๑ร^๑อ^๑
 อาย^๑น^๑ค^๑อ^๑เค^๑ย^๑ล^๑ก^๑มา^๑ห^๑น^๑ก^๑ห^๑น^๑า
 เจ^๑า^๑เท^๑ก^๑เร^๑า^๑เล^๑า^๑ไ^๑ว^๑เ^๑เ^๑น^๑ร^๑า^๑ค^๑า
 อ^๑ย^๑า^๑ค^๑บ^๑ค^๑า^๑ค^๑น^๑ช^๑น^๑ก^๑ฎ^๑ ๑

๑๑ เจ^๑า^๑ส^๑ำ^๑น^๑ว^๑น^๑ท^๑ำ^๑ก^๑ล^๑เ^๑น^๑แ^๑ย^๑ค^๑า^๑ย

ก^๑ล^๑ว^๑อ^๑บ^๑ย^๑ห^๑ล^๑อ^๑ก^๑ล^๑ว^๑ง^๑ไป^๑ต^๑า^๑ม^๑ที่
 เ^๑อ^๑ง^๑ำ^๑เ^๑ะ^๑ห^๑อ^๑ไ^๑ส^๑เ^๑น^๑ส^๑ำ^๑ล^๑
 ว^๑ำ^๑พ^๑ร^๑เ^๑น^๑เ^๑า^๑ฝ^๑ำ^๑ก^๑ิ^๑ฉ^๑น^๑มา
 เจ^๑ำ^๑ข^๑อง^๑เ^๑า^๑ข^๑ิ^๑ต^๑เ^๑า^๑เ^๑า^๑จะ^๑ข^๑าย
 จะ^๑เ^๑า^๑เ^๑น^๑ไป^๑ใ^๑ห^๑เ^๑น^๑าย^๑ที่^๑ค^๑ิ^๑น^๑ท^๑ำ
 พ^๑ร^๑เ^๑น^๑เ^๑อ^๑ช^๑อ^๑เ^๑ก^๑ย^๑ไ^๑ว^๑เ^๑ช^๑า
 ท^๑ว^๑ย^๑เจ^๑ต^๑น^๑า^๑ห^๑ล^๑ง^๑ช^๑อ^๑จ^๑เ^๑ย^๑ก^๑าร
 บ^๑ำ^๑ง^๑ก^๑เ^๑ช^๑ว^๑ห^๑ม^๑มา^๑อ^๑ค^๑อ^๑ค^๑
 แ^๑ล^๑ว^๑ฝ^๑ก^๑ร^๑ต^๑ถ^๑ก^๑เ^๑ล^๑ย^๑ว^๑เ^๑ก^๑ย^๑ว^๑ป^๑ระ^๑ส^๑ำ^๑น^๑
 บ^๑ำ^๑ง^๑ก^๑เ^๑อ^๑า^๑ห^๑ิ^๑น^๑ฝ^๑ำ^๑ค^๑ิ^๑ลา^๑ต^๑า^๑น^๑
 มา^๑ท^๑ำ^๑เ^๑ย^๑ม^๑ล^๑เ^๑น^๑ช^๑ู^๑า^๑น^๑เ^๑น^๑เ^๑ค^๑ร^๑อ^๑ง^๑ว^๑าง

ลางทีเอาเขี้ยววงมาทำคอก
 แล้วกล่าวปลุกภัยอธิบายเป็นหลายอย่าง
 อันโงกหกแยกคายเป็นหลายทาง
 ถ้าว้างแล้วจึงพินจากกลมน
 ถ้าหลงดินแล้วกลืนเพราะคำคน
 ถ้าหลงกลแล้วก็เสียเป็นแมนมน
 เรากล่าวกลสอนใจไว้ทุกอัน
 แต่ล้วนขึ้นไปทุกข้อแต่พอม
 อันคนเราเจ้าเล่ห์มีสติเสณ
 ถ้ามั่นแนกแล้วก็ขงภคต
 ทงลวงล่อฉ้อฉลทำกลค
 เห็นสติที่ระหองนาใจคน
 ฉิ่งนกับราชฎ์ที่ฉลาดเฉลียวคิก
 ก่หวงจิตต์ไม่ไต่เห็นหน
 แต่ว่าคิระวงระไวตน
 จึงคอยพนคนหลอกที่ชอกช้อน

ลางที่เลากเสียเพราะคนชอ
 ไปเชอถอคนคคสยถวอน
 มนกล่าวยอลอวงแลว!หรวอน
 ๒๒ ๒๔๒ ๒๕ ๒๖
 ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒
 ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘
 ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔
 ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐
 ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖
 ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒
 ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘
 ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔
 ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐
 ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖
 ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒
 ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘
 ๙๙ ๑๐๐

อนัสควโนแค้นกินสิ้นทุกคว
ถ้าลกแล้วควัวไม่เพิกเฉย
แต่ลกรักนมนไม่เห็นเลย
จงเพิกเฉยลมนคณทเลียงมา
หงศาสอนพอแม่ทแท้เที่ยง
มนหลกเลียงเสียไม่เอาแต่สักท่า
ถึงคำครผู้สอนทีหลังมา
เฉวรีใหญ่อยู่วักวาคำเทียว
เวียนวิชาควมรู้แต่สังเทียว
คิศจ่อนเกยวสกาจนไหนไหน
ลางทีต่อยตักันเพราะหมองใจ
จนก่อใหญ่เกิดการกลีสลาม
ลางทีเทียวเกยวกันเป็นสวาท
พยาบาทตักันจนเกิดห้าม
ต้องรองพองหมองทวทงอราม
ก็เพราะควมวิปริตเล่นผิดคณ ฯ

๑๕ ยังกอกเหล่าเจ้าหัวไม้ใจทมิฬ

เที่ยวชอกชอนนอนกินทุกแห่งหน
 คุแต่การงานสนุกทุกตำบล
 ทำให้คนเขาระอาด้วยกลามือ
 คุมพวกเพื่อนกินเหล้าแล้วเที่ยวมา
 ทำเร้วว่าดำไปด้วยใจถือ
 เห็นคนเปรี้ยวเที่ยวมาเข้ายคมือ
 จะรบหรือเราจะลองให้ศึก
 ลางที่เวียงเคียงเข้ากระทบไหล่
 แล้วร้องว่าอย่างไรที่ไหน
 ทำพาไลที่จะต่อประเทะตี
 ข้างคนตีคนเคียวก็จุนใจ
 แกล้งกระทำให้เขาลอฉมอพาล
 ให้ชยันถ้วเกรงจุนไหนไหน
 ที่จะลี้จะไล่ลสขบายใจ
 ที่จะไปจะได้ไปสขบายตัว

เจ้ากลางคนชนเที่ยวในอาวาส
 ทำอำนาจอวมือให้ลือทั่ว
 เจ้าแฉวเล็กเต็กใหญ่ก็เกรงกลัว
 ขอบฝากตัวเข้าเป็นน้องสนิทกัน
 ลอบไปหาทำเที่ยวให้เพลิกเพลิน
 จนห่างเหินเล่าเรียนไม่ไผ่ฝน
 ลักเงินทองของใช้และเพชรพรรณ
 ให้เพื่อนมันซอขายจำหน่ายกิน
 ข้างครูชอถ้อว่าลึกลับศิษย์ตรง
 มันปลงลอยคนเอาจนสิ้น
 มันลกละยงพวกเพื่อนเป็นอาจิด
 ทิ้งเหล่าพี่น้องซาทุกหน้าไป
 เวลาค้ำกลางคืนเที่ยวย่นซุ่ม
 เห็นคนชมแล้วเล็งไปเคียงไกล
 เห็นคนเคียวเข้ลยวถกเอาผ้าไป
 เจ้าของไล่เพื่อนกนกนกนภาพ

ลางที่ถอมคไม้และชวานหม
 เทยวเว่ยอยู่กลางถนนที่คนห่าง
 เห็นใครที่คิดพินคนเดินทาง
 เป็นโจรกลางบ้านเมืองจนเลื่องลือ
 ลางที่เล่าเข้าปล้นค่ายบ้าน
 แล้วเทยวผ่านหนีไปไม่ขอเรือ
 จับตัวไว้กักไม่ชมบมือ
 ก็บอกชื่อชชคคนจนสิ้นกัน
 เหล่าตำรวจไล่ค้นค่ายบ้าน
 จับตัวมาลงศาลแล้วจำนั้น
 ส่งคุกเขยิบใช้ไปทุกคืนวัน
 ก็เพราะมันทำเองไม่เกรงใคร
 จะรู้ว่าเรื่องคนพาลสิ้นคานาคด
 เห็นไม่หมดสิ้นลงที่ตรงไหน
 เอาแต่พึ่งวีเป็นครุไว้
 จะรู้ว่าไปก็เป็นพินขัญญาณ

๕๕
 จงคเอาจางเถกเจ้าลกคิษย์
 แล้วจงคิดดงคำที่สอนสาร
 อย่าหลงกลคนชั่วสันคานพาด
 จงตรึงการตรองดูให้จงดี
 อนปิกามารคาอาจารย์ศรี
 ย่อมเห็นรู้ จงจะสอนไว้ถวณถ
 จงอดส่ำห้ประพฤติกี่ความก
 ที่ชวหนเสียให้ไกลอย่าใกล้เลย
 อนบิยณกณฐาสุราราย
 เป็นเหตุให้ลอบหายนะท่านเอ๋ย
 คนคิดท่านไม่ชอบอารมณ์เลย
 เพราะท่านเคยเห็นแล้วแต่หลังมา
 แต่เสียทรพยชบยบเพราะบ่อนบิย
 จนขายลกขายเมยเสียหนกหนา
 เจายาณแลกรักเต็มตำรา
 เจ้ากณฐาเจ้ากเชอนไม่มก

เจ้านาเมอเล่อกั่มกัให้เกิตความ
เขายิงทามกัยงชกไม่ถอยหนี
ทงสสังยงรายในโลกีย
ถารกัถแล้วกัชยักรกระทำเลย ฯ

๑ กัญชยัฆณเบย น้าเมอ
สสังใครทเขา ยบหยอัย
ชาคัยอัยในเขา บัชชอย
ยบยบับบักวัยอัย เทียงแท้แลเห็น ฯ

๑ กัญชยัฆณเบย แวงถอย
กันแล่มกัตตอัย ตอสู
สับณสนเลกนอัย บัเลอก แลนา
เบยเล่นหลงห่อนรู้ ยากแล้วแลเห็น ฯ

๑ สรารัายฤทชัเทียม ชกชก
ยัฆณสนอสูลิก ทานแฮ
กัญชยัฆณเบยชก โฉกเนา แลนา
เบยบ่อนเบยคนเบยพิแท้ ปราชญ์ยอมยอมหนี ฯ

๑) กัญชาพายากได้ เพราะเซอะ
 กินเหล้าเมาหยำเยอะ ยากแท้
 เขี่ยข้อนหมกเงินเงอะ นิ่งวง
 สืบผันสันทรพย.เพ เพราะช่อแพงเงิน ฯ

๒) เล่นเบยเสยทรพย.ไคว่ ไค่ก้อ
 ยานผันสันทรพย.อ. ลกแซ
 กัญชานั่งตาปรือ ลมเลอะ แลนา
 กินเหล้าเมามกแท้ ซาคเซือซายพาล ฯ

๓) เล่นเบยเสยทรพย.เค้น ชุ่นเคื่อง
 กินเหล้าเมามนเปลือง ทกมอ
 กัญชาชก่งเงอง โฉกเฉา
 สืบผันสันทรพย.ชอ อทเห่งยนตายเอย ฯ

๔) เล่นเบยเสยทรพย.หอย ยบยบ
 สืบผันสันหมกทรพย. เพราะช่อ
 กัญชาชกเซื่องหลบ หลกเดียง กาวแซ
 กินเหล้าเมาองออด อวกไอโวหาร ฯ

๑ เล่นเขยเสียดรพยไคร่า ไคกไซ

กินเหล้าเมาโมโห

ฮักแฮ

กัญชาเที่ยวโกโร

ซุ่มเซอะ แลนา

ฝืนรคตคชพ.เหิน

แม่นแทแลเหิน ฯ

พิมพ์ โรงเรียนช่างพิมพ์ตลิ่งชัน ถนนพระสุเมรุ
พระวิสิษฐพจนการ ผู้พิมพ์ โฆษณา ๑๒-๗-๒๕